

YR ADRAN ADDYSG A PHLANT

ADRODDIAD YMGYNGHORI

Ar y cynnig i gynyddu'r niferoedd yn

Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210

Ein Gweledigaeth....Cymuned yw Sir Gaerfyrddin lle mae'r plant yn ddiogel ac yn cael eu meithrin, a lle rhoddir cefnogaeth i ddysgwyr o bob oedran gyflawni eu potensial addysgol llawn

Ionawr 2018

Gareth Morgans

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

EICH CYNGOR arleinamdani
www.sirgar.llyw.cymru

YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

Adain Gwasanaethau Moderneiddio

Simon Davies, Rheolwr Gwasanaethau Moderneiddio

Cynnwys

Rhif	Testun	Tudalen
1.	Crynodeb Gweithredol	4
2.	Crynodeb o'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol iddynt	6
3.	Sylwadau Estyn ar y Cynnig	9
3.1	Ymateb yr Awdurdod Lleol i sylwadau Estyn	12
4.	Ymgynghori â'r Disgyblion	15

1. Crynodeb Gweithredol

Y Cyfnod Ymgynghori

Ar y 6^{ed} Tachwedd 2017 cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin gynigion i newid y ddarpariaeth ysgol gynradd yng nghymuned Gorslas. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- cynyddu'r niferoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210 o 1^{af} Medi 2019 pan fydd yr ysgol yn symud i'r adeilad newydd.

Cychwynnodd y cyfnod ymgynghori ar 6^{ed} Tachwedd 2017 yn unol â'r cynigion a gyhoeddwyd a daeth i ben ar 17^{eg} Rhagfyr 2017. Daeth 5 o sylwadau i law i gyd (heb gynnwys yr ymateb gan Estyn a'r ymgynghori â disgyblion) mewn ymateb i'r ymgynghoriad ffurfiol.

Rhaid nodi, o'r 5 set o sylwadau a ddaeth i law, fod 4 wedi cyrraedd cyn diwedd y cyfnod ymgynghori tra daeth 1 law ar ôl diwedd y cyfnod ymgynghori. Fodd bynnag, mae'r ymatebion i gyd wedi'u cynnwys at ddibenion yr adroddiad hwn.

Sylwadau a Ddaeth i Law

Y cynnig i gynyddu'r niferoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210 yw'r weithdrefn statudol ffurfiol y mae'n rhaid ymgymryd â hi a'i chwblhau er mwyn cynyddu nifer y lleoedd cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yn Ysgol Gynradd Gorslas yn gyfreithiol, a rhaid cynnal y broses waeth beth fo'r dull gweithredu. Fel rhan o'r cynllun ehangach i ddarparu rhagor o leoedd, bwriad yr Awdurdod Lleol yw darparu adeilad ysgol newydd a fydd hefyd yn darparu lle i feithrinfa a fydd yn cael ei darparu gan gorff allanol.

Tra mae'r ddogfen ymgynghori'n canolbwyntio'n bennaf ar y cynnig ffurfiol i gynyddu'r niferoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210, derbyniwyd sylwadau hefyd am elfennau eraill o'r cynllun ehangach. I sicrhau bod yr adroddiad yn un cyflawn, mae'r sylwadau hynny hefyd wedi cael eu cynnwys yma ac mae'r themâu o blith yr holl sylwadau a ddaeth i law fel a ganlyn:

- Diogelu Swyddi;
- Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg;
- Capasiti;
- Colli Man Gwyrdd; a
- Gwasanaeth Nyrsys Ysgol.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydnabod bod yna bryderon mewn perthynas â'r cynllun ehangach, yn arbennig i leoliad yr adeilad ysgol newydd arfaethedig a'r goblygiadau y gall darparu lle ar gyfer meithrinfa allanol achosi. Mae'r materion hyn yn cael sylw ar wahân i'r cynnig hwn.

Cafwyd sylwadau gan y canlynol:

- NASUWT
- Comisiynydd y Gymraeg
- Cyngor Cymuned Gorslas
- Iechyd Cyhoeddus Plant – Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda

Daeth un sylw dienw i law hefyd.

Ceir crynodeb llawn o'r holl sylwadau a gafwyd mewn ymateb i'r ddogfen ymgynghori ynghyd ag ymateb swyddogion proffesiynol y Cyngor Sir yn adran 2 ar y dudalen nesaf.

Y Camau Nesaf

Caiff yr Adroddiad ar yr Ymgynghoriad ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant am ei sylwadau a'i argymhelliad ac, yn y pen draw, caiff ei gyflwyno i'r Bwrdd Gweithredol iddo ef benderfynu pa un i frw ymlaen â'r cynnig a chyhoeddi hysbysiad statudol ai peidio. Pe bai'r Bwrdd Gweithredol yn penderfynu bwrw ymlaen i'r cam nesaf, caiff Hysbysiad Statudol ei gyhoeddi yn ystod Tymor y Gwanwyn 2018.

2. Crynodeb o'r Sylwadau a ddaeth i law ac Ymateb yr Awdurdod Lleol

Pwynt Rhif	Pwynt a Godwyd	Ymateb yr Awdurdod Lleol
1.	<p><u>Diogelu swydd</u></p> <p>Disgwylir y bydd sylw'n cael ei roi i ddiogelu swyddi'r staff.</p>	<p>Mae gan yr Awdurdod bolisiâu a gweithdrefnau staff mewn perthynas ag ad-drefnu ysgolion a gellir argymhell gweithredu'r rhain os oes angen. Fodd bynnag, y disgwyl yw, os caiff y cynnig hwn ei weithredu, fod potensial ar gyfer cyfleoedd swyddi ychwanegol.</p>
2.	<p><u>Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg</u></p> <p>Mae'r cynllun yn dangos uchelgais bositif o ran datblygu addysg cyfrwng Cymraeg yn y sir ac mae'n unol â'r cynllun strategol.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn croesawu'r sylwadau sy'n cydnabod bod addysg cyfrwng Cymraeg yn cael ei datblygu yn y sir. Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn nalgylch Gorslas wedi cynyddu'n gyson ac mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydnabod yr angen am fwy o gapasiti er mwyn ateb y galw presennol am addysg cyfrwng Cymraeg a'r galw yn y dyfodol.</p>
3.	<p><u>Capasiti</u></p> <p>Daeth sylwadau i law yn gofyn sut yr oedd y ffigur o 210 wedi'i gyfrifo fel y capasiti arfaethedig, a pha un a oedd hyn wedi'i gyfyngu i ddalgylch Gorslas yn unig. Codwyd cwestiynau hefyd pa un a oedd y colli disgyblion o ardal Cwmgwili i ysgolion eraill agosach wedi'i gymryd i ystyriaeth ac a oedd unrhyw newidiadau'n debygol i'r dalgylch presennol.</p>	<p>Dadansoddwyd amryw o elfennau wrth ystyried y cynnydd yng nghapasiti Ysgol Gynradd Gorslas, sef: data CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion) blynnyddol; nifer y disgyblion a ddisgwylir o aneddiadau a'r amcanestyniadau disgyblion – roedd y rhain wedi'u seilio ar ddalgylch Gorslas. Rhoddwyd ystyriaeth hefyd i'r ffaith fod dosbarth symudol wedi cael ei osod ym mis Medi 2015 a bod angen un arall ar gyfer blwyddyn academaidd 2017/2018, ynghyd ag amcangyfrif ceidwadol i adlewyrchu dylanwad yr adeilad ysgol newydd.</p>

		<p>Wrth ddadansoddi'r data CYBLD blynyddol, darperir gwybodaeth am faint o ddisgyblion sy'n mynychu pob ysgol o'r dalgylch ei hun, o'r tu allan i'r dalgylch a faint o ddisgyblion sy'n byw mewn ardaloedd dalgylch penodol ond sy'n mynychu ysgolion eraill. Dangosai data CYBLD Ionawr 2017 fod 218 o ddisgyblion yn byw yn nalgylch Gorslas (78 ohonynt yn mynychu Ysgol Gynradd Gorslas a 140 yn mynychu ysgolion eraill). Er ein bod yn derbyn nad yw/na fydd yr holl ddisgyblion sy'n byw yn y dalgylch yn mynychu Ysgol Gynradd Gorslas yn y dyfodol, rhaid ystyried disgyblion sy'n byw yn y dalgylch.</p> <p>Fel rhan o'r cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Gynradd Gorslas, y cynnig yw na wneir unrhyw newid i ddalgylch presennol yr ysgol.</p>
4.	<p><u>Colli Man Gwyrdd</u></p> <p>Er bod cefnogaeth i'r cynigion, mae pryderon ynglŷn â cholli man gwyrdd yn sgil datblygu adeilad newydd yr ysgol ym Mharc Gorslas. Caiff yr ardal ei defnyddio'n rheolaidd gan blant ar gyfer gweithgareddau awyr agored amrywiol ac mae hefyd wedi'i lleoli oddi wrth draffig. Er y gallai rhan o dir yr ysgol fod ar agor i'r cyhoedd, byddai'r cynnydd mewn traffig a'r gwaith adeiladu yn newid cymeriad yr ardal. Felly, dylid ystyried troi safle'r ysgol bresennol yn fan gwyrdd sy'n agored i'r cyhoedd, i gymryd lle'r parc presennol.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn bod pryderon ynglŷn â cholli man gwyrdd o ganlyniad i'r bwriad i godi'r adeilad ysgol newydd ar safle Parc Gorslas. Fodd bynnag, rhaid nodi, er y bydd adeilad yr ysgol yn cael ei godi ar ran o'r tir, mai'r bwriad yw darparu ardal chwaraeon aml-ddefnydd a chae chwarae a fydd ar gael at ddefnydd y gymuned, ynghyd â'r defnydd o neuadd yr ysgol, y tu allan i oriau'r ysgol. Y bwriad yw y bydd gallu defnyddio'r cyfleusterau hyn ac ehangu'r cyfleoedd a fydd ar gael i'r gymuned o ganlyniad i'r cyfleusterau yn help i gryfhau'r cysylltiadau cymunedol sydd eisoes yn bodoli yn yr ardal.</p> <p>Er ein bod yn derbyn y gallai'r cynnydd mewn traffig a'r gwaith adeiladu newid cymeriad yr ardal, y gobaith yw y bydd y cyfleusterau ychwanegol a fydd ar gael at ddefnydd y gymuned</p>

		<p>drwy'r cynllun yn darparu manteision a chyfleoedd pellach i'r gymuned ehangach.</p> <p>O ran safle presennol yr ysgol na fydd yn cael ei ddefnyddio mwyach, bydd Polisi'r Cyngor Sir, a gymeradwywyd ar 12^{fed} Ebrill 2006, mewn perthynas ag adeiladau nad oes eu hangen at ddibenion addysgol, yn weithredol. Yn ei hanfod, mae hwn yn caniatáu i'r gymuned gyflwyno achos i'r cyngor o blaid cadw'r adeilad fel adnodd cymunedol. Os nad oes diddordeb hyfyw o blith y gymuned, bydd y safle'n cael ei gynnig i'r farchnad.</p>
5.	<p><u>Gwasanaeth Nyrsys Ysgol</u></p> <p>Yr unig effaith a gaiff hyn ar y Gwasanaeth Nyrsys Ysgol yw cynnydd posibl yn llwyth achosion y Nyrsys Ysgol a neilltuir i'r ysgol dan sylw. Caiff y niferoedd yn llwyth achosion Nyrsys Ysgol eu monitro'n rheolaidd gan yr Uwch Nyrs/Rheolwr Sicrhau Ansawdd y gwasanaeth Nyrsys Ysgol a chânt eu rheoli drwy waith cynllunio'r gweithlu.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai'r cynnydd mewn capasiti effeithio ar y niferoedd yn llwyth achosion y Nyrsys Ysgol a neilltuir i'r ysgol. Fodd bynnag, maent yn cytuno bod modd monitro unrhyw effaith a'i rheoli drwy gynllunio'r gweithlu a thrwy gyfathrebu rhwng sefydliadau.</p>

3. Sylwadau Estyn ar y Cynnig

Ymateb Estyn i'r cynnig i ehangu Ysgol Gorslas Sir Gaerfyrddin,

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig.

Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Cyflwyniad

Mae'r cynnig ymgynghorol hwn gan Gyngor Sir Gaerfyrddin

Mae'r ymgynghoriad i gynyddu capasiti disgyblion yn Ysgol Gorslas o 110 i 210 o 6 Tachwedd 2017 hyd at 17 Rhagfyr 2017.

Crynodeb/Casgliad

Mae'r cynnig yn nodi yn glir rhesymau'r awdurdod lleol dros gynyddu capasiti Ysgol Gorslas yn glir ac yn ymateb i'r galw cynyddol am addysg cyfrwng Gymraeg ym mhentref Gorslas a'r cyffinniau. Mae'n cymryd i ystyriaeth y cynnydd yn niferoedd y disgyblion sydd yn gwneud cais i fynychu'r ysgol. Mae'r ymgynghoriad yn nodi'r ysgolion Cymunedol o fewn y dalgylch y gallai'r cynnig hwn effeithio arnynt. Mae'r awdurdod yn nodi glir bod mwy o blant yn Ysgol Gorslas na'r lleoedd sydd ar gael a hynny ers nifer o flynyddoedd. Serch hynny, mae'n ymddangos fod nifer o leoedd gwag yn yr ysgolion gynradd Cymunedol Cymraeg y dalgylch. Ym marn Estyn, mae'r cynnig yn debygol o leiaf gynnal y ddarpariaeth a'r safonau ar gyfer disgyblion ardal Gorslas.

Disgrifiad a manteision

Mae'r ymgynghoriad yn rhoi rhesymwaith clir am y manteision ac anfanteision disgwylidig ar gyfer Ysgol Gorslas.

Mae'r cynnig yn amlinellu'n glir y cynlluniau i adeiladu adeilad newydd ar dir sydd o gwmpas 0.1 milltir o safle presennol yr ysgol. Mae'r awdurdod lleol yn honni bod cyflwr yr adeilad presennol wedi dirywio ac mewn cyflwr gwael ac nid oes digon o dir ar safle'r ysgol i ychwanegu at y ddau adeilad symudol syn bodoli eisoes ar dir yr ysgol.

Mae'n ymddangos bod y Cyngor wedi trafod amryw o fodolau perthnasol fel rhan o'u hamcanion strategol yn eu rhaglen moderneiddio addysg. Mae'n cymryd i ystyriaeth yr effaith negyddol gaiff adeilad symudol arall ar dir yr ysgol ar allu'r ysgol i ddarparu addysg y cyfnod sylfaen yn llawn. Mae'n ymddangos bod y cynnig i adeiladu ysgol newydd yn sicrhau mwy o le i wella amgylcheddau dysgu i blant. Mae'r cynnig yn cymryd ystyriaeth rhesymol o'r problemau parcio sy'n bodoli eisioes. Wrth adeiladu ysgol newydd ar safle gwahanol, mae'n ymddangos bydd y trefniadau yn lleihau ymyrraeth bosib ar ddisgyblion, athrawon a rhieni ynghyd â pharhau â'r cwricwlwm ar safle presennol yr ysgol yn ystod cyfnod adeiladu.

Mae'r cynigiwr yn rhestru'r ysgolion a all gael ei heffeithio gan y cynnig ac yn nodi bod oddeutu 140 o ddisgyblion sy'n byw yn nalgylch Gorslas yn mynychu ysgolion eraill ar hyn o bryd. Nid oes digon o wybodaeth yn y cynnig i'r effaith posibl ar yr ysgolion hynny.

Mae'r cynnig yn annhebygol o effeithio'n ormodol ar drefniadau teithio presennol ar wahân i'r posibilrwydd y bydd mwy o ddisgyblion yn mynychu'r ysgol.

Mae'n ymddangos bod y cynnig wedi cymryd ystyriaeth rhesymol i'r effaith ar y gymuned leol. Mae Estyn o'r farn bod yr ymgynghoriad hwn rhoi mwy o gyfleoedd i'r gymuned ddefnyddio'r cyfleusterau ar gyfer nifer o weithgareddau a fyddai'n cryfhau'r elfen gymunedol sy'n bodoli eisoes. Mae'n ymddangos bydd yr adeilad newydd yn gwella'r amgylchedd ddysgu ar gyfer holl ddisgyblion yr ysgol ynghyd â gwella mynediad i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu dadansoddiad priodol o berfformiad presennol yr ysgolion. Mae'n nodi bod yr ysgol yng ngrwp 1 safonau ac yng nghategori melyn sy'n dangos bod Ysgol Gorslas yn ysgol effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda ac yn gwybod pa feysydd sydd angen eu gwella. Mae'r awdurdod wedi cynnwys canfyddiadau diweddar arolygiad Estyn yn y cynnig.

Nid yw'r ymgynghoriad yn cynnwys effaith y cynnig ar ansawdd deilliannau, darpariaeth ac arweinyddiaeth a rheolaeth yn ddigon clir ar wahân i nodi byddai'r cynnig yn 'rhoi cyfle i bob disgybl a addysgir ar hyn o bryd elwa ar amgylchedd addysgol gwell.' Bydd hyn yn hwyluso gwelliant pellach o ran y safonau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth dda sy'n bodoli eisioes'.

Nid yw'r cynnig wedi cymryd i ystyriaeth yn ddigon cadarn yr effaith ar ddarpariaeth yn ysgolion eraill y dalgyllch. Mae'n ymddangos na fydd y cynnig yn cael effaith ar y ddarpariaeth i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol nac yn effeithio'n negyddol ar ddarpariaeth yr Eglwys yng Nghymru.

3.1 Ymateb yr Awdurdod Lleol i Sylwadau Estyn

Effaith ar ysgolion eraill

Mae'r awdurdod yn nodi glir bod mwy o blant yn Ysgol Gorslas na'r lleoedd sydd ar gael a hynny ers nifer o flynyddoedd. Serch hynny, mae'n ymddangos fod nifer o leoedd gwag yn yr ysgolion gynradd Cymunedol Cymraeg y dalgylch.

Er bod mwy o ddisgyblion yn Ysgol Gynradd Gorslas ar hyn o bryd na'r nifer swyddogol, mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn bod rhai lleoedd dros ben mewn ysgolion cyfagos. Mae cynnydd clir yn y galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Gorslas ac er bod 140 o ddisgyblion sy'n byw yn ardal Gorslas yn mynychu ysgolion eraill ar hyn o bryd, mae'r ysgol yn dal uwchlaw'i chapasiti. Tra ydym yn derbyn nad yw/na fydd pob disgybl sy'n byw yn y dalgylch yn mynd i Ysgol Gynradd Gorslas, rhaid ystyried yr holl ddisgyblion yn y dalgylch ac mae capasiti'r ysgol ar hyn o bryd yn annigonol i ddarparu ar eu cyfer.

Mae lleoedd i ddisgyblion yn holl ysgolion y sir yn cael eu monitro ac mae materion yn ymwneud â lleoedd dros ben a gormod o ddisgyblion yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Lle mae rhaid, cymerir camau priodol a strategol fel a phan y mae hynny'n angenrheidiol.

Mae'r cynigiwr yn rhestru'r ysgolion a all gael ei heffeithio gan y cynnig ac yn nodi bod oddeutu 140 o ddisgyblion sy'n byw yn nalgylch Gorslas yn mynychu ysgolion eraill ar hyn o bryd. Nid oes digon o wybodaeth yn y cynnig i'r effaith posibl ar yr ysgolion hynny.

Mae'r cynnig yr ymgynghorwyd yn ei gylch yn cyfeirio at yr angen i gynyddu capasiti Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210 o leoedd oherwydd y galw cynyddol am leoedd addysg cyfrwng Cymraeg. Er bod Cyngor Sir Caerfyrddin wedi ystyried y gallai'r cynnig effeithio ar ysgolion cyfagos, nid yw'r cynnig yn effeithio'n uniongyrchol ar yr ysgolion hynny drwy'r ad-drefnu hwn ac nid yw hynny'n fwriad gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai rhai ysgolion cyfagos deimlo effaith anuniongyrchol o ganlyniad i'r cynnig hwn. Mae'n derbyn y gallai disgyblion sy'n byw yn nalgylch Gorslas, sydd ar hyn o bryd yn mynychu ysgolion eraill, fod am fynychu Ysgol Gynradd newydd Gorslas efallai. Fel sy'n wir i bob ysgol gynradd gymunedol yn y sir, bydd derbyn disgyblion i'r ysgol yn cael ei reoli drwy'r broses dderbyn, pe bai'r sefyllfa hon yn codi. Er bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai rhai ysgolion cyfagos deimlo effaith anuniongyrchol o ganlyniad i'r cynnig hwn, mae'n anodd iawn amcangyfrif y canlyniad a'r effaith y gallai ei chael. Serch hynny, bydd

Cyngor Sir Caerfyrddin yn monitro effaith y cynnig ar ysgolion cyfagos a bydd yn ystyried a oes angen gweithredu'n briodol, fel a phan y bydd rhaid.

Nid yw'r cynnig wedi cymryd i ystyriaeth yn ddigon cadarn yr effaith ar ddarpariaeth yn ysgolion eraill y dalgylch.

Fel y crybwyllwyd yn barod, er bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai'r cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Gynradd Gorslas gael effaith anuniongyrchol ar ysgolion cyfagos, nid yw'r cynnig yn effeithio'n uniongyrchol ar y ddarpariaeth mewn ysgolion eraill drwy'r ad-drefnu hwn ac nid yw hynny'n fwriad gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Fodd bynnag, bydd Cyngor Sir Caerfyrddin yn monitro effaith y cynnig ar ysgolion cyfagos a phe bai'r cynnig yn cael unrhyw effaith niweidiol ar y ddarpariaeth, bydd camau priodol yn cael eu hystyried.

Effaith ar ansawdd y deilliannau, y ddarpariaeth, a'r arweinyddiaeth a'r rheoli

Nid yw'r ymgynghoriad yn cynnwys effaith y cynnig ar ansawdd deilliannau, darpariaeth ac arweinyddiaeth a rheolaeth yn ddigon clir ar wahân i nodi byddai'r cynnig yn 'rhoi cyfle i bob disgybl a addysgir ar hyn o bryd elwa ar amgylchedd addysgol gwell.' Bydd hyn yn hwyluso gwelliant pellach o ran y safonau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth dda sy'n bodoli eisioes'.

Y disgwyl yw y bydd y cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Gynradd Gorslas drwy ddarparu adeilad ysgol newydd yn cael effaith gadarnhaol ar y deilliannau, y ddarpariaeth, a'r arweinyddiaeth a'r rheoli yn yr ysgol.

Yn gyntaf, bydd cynyddu'r capasiti yn golygu bod modd lleoli'r disgyblion a'r staff i gyd mewn un adeilad, yn hytrach na'u bod yn gorfod symud a gweithredu rhwng prif adeilad yr ysgol a chabanau ychwanegol. Bydd hyn yn darparu amgylchedd diogel, saffach a haws ymdopi ag ef i'r disgyblion yn ogystal â'r staff, a bydd yn golygu bod addysgu, dysgu a digwyddiadau ar draws yr ysgol yn gallu digwydd yn fwy effeithlon ac effeithiol.

Bydd darparu mwy o le, y tu mewn a'r tu allan, yn golygu bod modd ehangu'r cwricwlwm a bydd yn darparu cyfleoedd ar gyfer amgylchedd dysgu ehangach a mwy amrywiol i'r disgyblion i gyd, yn arbennig y Cyfnod Sylfaen. Disgwylir i hynny yn ei dro gael effaith gadarnhaol ar ddeilliannau a datblygiad y disgyblion i gyd. Bydd darparu ardal chwaraeon aml-ddefnydd a chae chwarae yn cynnig cyfleoedd cyffrous ar gyfer cwricwlwm addysg gorfforol amrywiol a bydd yn golygu bod modd cynnal yr holl ddigwyddiadau dysgu a chwaraeon mewn un lleoliad. Ar hyn o bryd, cynhelir chwaraeon yr ysgol ym Mharc Gorslas oherwydd y cyfleusterau cyfyngedig ar safle presennol yr ysgol. Bydd darparu'r cyfleusterau hyn yn help felly i reoli digwyddiadau yn yr ysgol. Bydd y neuadd ysgol fawr yn darparu cyfleoedd pellach i gynnal

digwyddiadau ysgol, gan sicrhau bod yr ysgol gyfan yn gallu gweithio gyda'i gilydd ar yr un amser yn effeithlon. Mae'r neuadd hefyd yn creu cyfleoedd i barhau i ddarparu'r cwricwlwm addysg gorfforol etc pan fydd y tywydd yn wael ac nad oes modd cynnal gweithgareddau y tu allan.

Bydd hygyrchedd y cyfleusterau yn sicrhau bod y gymuned yn gallu defnyddio neuadd yr ysgol, yr ardal chwaraeon aml-ddefnydd a'r cae chwarae, sy'n dangos sut y gall yr ysgol a'r gymuned weithio gyda'i gilydd i gryfhau cysylltiadau a chreu cymaint â phosibl o gyfleoedd i bawb. Bydd y cynnydd mewn capasiti a'r adeilad newydd arfaethedig yn darparu cyfleusterau addas i'r gymuned ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} ganrif, lle gellir gwella'r ddarpariaeth a'r deilliannau.

Datganiadau gan Estyn yn cefnogi'r cynnig hwn

Mae'r cynnig yn nodi yn glir rhesymau'r awdurdod lleol dros gynyddu capasiti Ysgol Gorslas yn glir ac yn ymateb i'r galw cynyddol am addysg cyfrwng Gymraeg ym mhentref Gorslas a'r cyffinniau.

Ym marn Estyn, mae'r cynnig yn debygol o leiaf gynnal y ddarpariaeth a'r safonau ar gyfer disgyblion ardal Gorslas.

Mae'r ymgynghoriad yn rhoi rhesymwaith clir am y manteision ac anfanteision disgwyliedig ar gyfer Ysgol Gorslas.

Mae Estyn o'r farn bod yr ymgynghoriad hwn rhoi mwy o gyfleoedd i'r gymuned ddefnyddio'r cyfleusterau ar gyfer nifer o weithgareddau a fyddai'n cryfhau'r elfen gymunedol sy'n bodoli eisoes.

Mae'n ymddangos bydd yr adeilad newydd yn gwella'r amgylchedd ddysgu ar gyfer holl ddisgyblion yr ysgol ynghyd â gwella mynediad i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol.

4. Ymgynghori â'r Disgyblion

Ysgol: Ysgol Gynradd Gorslas

Dyddiad: 11^{eg} Rhagfyr 2017

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad gan: Mrs Catrin Griffiths – Ymgynghorydd Her

Cyfwelwyd: Cyngor yr Ysgol

Crynodeb

Cafodd Cyngor yr Ysgol ei gyfweld ynglŷn â'r cynnig i gynyddu capasiti'r ysgol a'r bwriad i ddarparu adeilad ysgol newydd. Cafwyd trafodaethau buddiol, wedi'u seilio ar y cwestiynau isod:

- Ydych chi wedi gweld y cynlluniau ar gyfer adeilad newydd yr ysgol?
- Ydych chi'n hapus i symud i adeilad newydd, a pham?
- Beth yn eich barn chi fydd yn fanteisiol mewn bod mewn adeilad newydd?
- Fydd hi'n haws i chi ddysgu mewn adeilad newydd?
- Beth am ddisgyblion y Cyfnod Sylfaen? Pa effaith fydd symud yn ei chael ar y disgyblion iau?

Adborth Cyngor yr Ysgol

Cafodd y disgyblion gyfle i edrych ar y cynlluniau ar gyfer yr ysgol newydd a phori drwyddynt, a defnyddiwyd y gair "cyffrous" yn aml i ddisgrifio'r adeilad newydd.

Yn ddiethriad, roedd y disgyblion i gyd yn edrych ymlaen at gael iard ysgol fawr a diogel, gyda digon o le i chwarae amrywiaeth o chwaraeon, yn cynnwys pêl-droed, rygbi a hoci i gyd yr un pryd. Roedd y disgyblion yn edrych ymlaen hefyd at gael iard lai peryglus, yn enwedig pan fydd y tywydd yn wael yn y gaeaf.

Dywedodd y disgyblion fod y neuadd yn bwysig o ran sicrhau lle i chwarae pêl-droed a hoci pan fydd y tywydd yn wael, ac i gynnal cyngherddau a gwasanaethau fel ysgol gyfan.

Roedd y disgyblion yn edrych ymlaen hefyd at gael lle i symud o amgylch yr ysgol. Crybwyllwyd pwysigrwydd coridorau a drysau llydan fel na fydd pobl yn gwthio ac i deimlo'n saffach wrth gerdded o amgylch. Crybwyllwyd pwysigrwydd dim cabanau hefyd fel bod y disgyblion i gyd yn yr un adeilad.

Roeddent yn hoffi'r ffaith y byddai digon o le i hongian cotiau fel eu bod yn llai tebygol o'u colli neu'u baeddu wrth iddynt gerdded ar y llawr.

Roedd y lleoliad yn y pentref yn bwysig iddynt oherwydd fe ddywedon nhw y bydd yn golygu bod mwy o deuluoedd yn gallu cerdded i'r ysgol ac y bydd angen llai o geir felly. Hefyd, bydd yna faes parcio felly bydd y safle yn un llawer saffach.

Crybwyllwyd y lifft fel ffactor pwysig er mwyn gallu derbyn a helpu plant anabl a phlant sydd wedi cael triniaeth, er mwyn iddynt gyrraedd y llawr uchaf heb fynd i fyny'r staer.

O ran clybiau, dywedodd y disgyblion y bydd llawer mwy o le ar gyfer clybiau ar ôl yr ysgol yn ogystal â chlwb brechwast, felly bydd yn help i hwyluso pethau i rieni. Cyfeiriwyd at yr ardd hefyd a byddai cyfle felly i dyfu llysiau a phlanhigion a'u gwerthu i godi arian i'r ysgol. Roedd y ffaith y byddai llyfrgell yn yr ysgol newydd yn bwysig iawn iddynt fel na fydd yn rhaid iddynt ddarllen yn y coridor.

Dywedwyd y gellid cynnal y carnifal yn yr ysgol newydd, nid yn y babell oer, oherwydd bydd digon o le yn yr ysgol i'r gymuned ymuno â'r disgyblion. Y carnifal yw uchafbwynt y flwyddyn i'r disgyblion.

Bydd yr ardal ar gyfer disgyblion y Cyfnod Sylfaen yn saff a byddant yn gallu cael mwy o gyfleoedd, yn enwedig wrth ddysgu yn yr ardal awyr agored.

Cytunai'r disgyblion yn unfrydol y bydd adeilad mwy, newydd sbon, yn cynnig cyfleoedd ychwanegol, o safon, iddynt yn eu haddysg.

Yr unig sylwadau negyddol oedd teimlo'n drist am adael yr hen adeilad a symud i adeilad newydd ac roedd disgyblion blwyddyn 5 a 6 yn drist na fyddent yn cael y cyfle i gael eu haddysgu yn yr ysgol newydd oherwydd eu hoedran.